

"Kendindeki mihengi ona ayar edemez. Edebiyatta vardır üç meydan-ı cevelân; onlar içinde gezer, haricine çıkamaz." cümleleriyle beraber, "üç meydan-ı cevelanı" açıklar mısınız?

"...Kendindeki mihengi ona ayar edemez. Edebiyatta vardır üç meydan-ı cevelân; onlar içinde gezer, haricine çıkamaz."

"Ya aşkla hüsündür, ya hamâset ve şehâmet, ya tasvir-i hakikat. İşte yabanî edepse, hamâset noktasında hakperestliği etmez."

"Belki zalim nev-i beşerin gaddarlıklarını alkışlamakla kuvvetperestlik hissini telkin eder. Hüsün ve aşk noktasında, aşk-ı hakikî bilmez. (...)"(1)

Batı medeniyetinin bozuk ayarı ile Kur'an'ın yüksek hakikatleri tartılamaz, ulvi zevkleri tadılamaz. Edebiyat üç temel konu üzerine bina olmuştur.

"Ya aşkla hüsündür, ya hamâset ve şehâmet, ya tasvir-i hakikat. İşte yabanî edepse, hamâset noktasında hakperestliği etmez."

Güzellikler ve ona olan aşk. Kahramanlık ve yiğitlik. Hakikatin tasvir edilmesi.

"Belki zalim nev-i beşerin gaddarlıklarını alkışlamakla kuvvetperestlik hissini telkin eder. Hüsün ve aşk noktasında, aşk-ı hakikî bilmez."

Batı edebiyatı, gaddar ve müstebitlerin zulümlerini alkışlar. Kuvvete tapmayı telkin eder. Güzellik ve aşkta sadece sureti ve şehveti ön plana çıkarır, sîret ve ahlak güzelliğine bakmaz.

"Şehvet-engiz bir zevki nefislere de zerk eder. Tasvir-i hakikat maddesinde, kâinata san'at-ı ilâhî suretinde bakmaz."

Batı medeniyeti edebî eserleriyle, bilhassa ahlaksız romanlarıyla şehvetin âdi ve süflî zevklerini şırınga ediyor. Hakikati tasvir sadedinde ise hakkı değil, sûreti resmeder. San'at-ı ilahiyeye tabiat nazarı ile bakar.

"Bir sıbga-i Rahmânî suretinde göremez. Belki tabiat noktasında tutar, tasvir ediyor; hem ondan da çıkamaz. Onun için telkini aşk-ı tabiat olur."

Maddeperestlik hissi, kalbe de yerleřtirir; ondan ucuzca kendini kurtaramaz."

Batı edebiyatında aşktan maksat, şehvet, sûret ve madde tiryakiliğidir.

"Yine ondan gelen, dalâletten neş'et eden ruhun ıztırâbâtına, o edepsizlenmiş edep müsekin, hem münevvim, hakikî fayda vermez."

Küfür ve dalâletten gelen ruhun ve kalbin ağlamalarını, edepsiz edebiyatı ile uyutup avutmaya çalışıyorlar, ama bu hakiki bir teselli değil, geçici bir uyutma oluyor.

"Tek bir ilâcı bulmuş, o da romanlarıymış. Kitap gibi bir hayy-ı meyyit, sinema gibi bir müteharrik emvat. Meyyit hayat veremez."

Ruhun ve kalbin ızdıraplı, hüznü ve ölmüş halini, roman ve sinema gibi vasıtalarla hayatlandırmaya çalışıyorlar, ama nafiye. Bunlarla kimseye hayat veremezler, akılları ve kalbleri tatmin edemezler.

"Hem tiyatro gibi tenasuhvâri, mazi denilen geniş kabrin hortlakları gibi şu üç nevi romanlarıyla hiç de utanmaz."

Mazideki hâdiseleri tiyatro ve sinema gibi vasıtalarla yeniden canlandırmaya çalışsalar da bu ancak Batı'nın karanlıklı bakış açısını hortlatır.

"Beşerin ağzına yalancı bir dil koymuş, hem insanın yüzüne fâsık bir göz takmış, dünyaya bir âlüfte fistanını giydirmiş, hüsn-ü mücerred tanımaz."

İnsanları hep sûret güzelliğine sevk ediyor, gözü hep şekle hapsediyor. Yüksek bir hakikat ve güzellik tanımıyor.

"Güneşi gösterirse, sarı saçlı güzel bir aktrisi kârie ihtar eder. Zahiren der: 'Sefahet fenadır, insanlara yakışmaz.'"

Romanlarında ve sinemalarında, güya insanları fenalıktan sakındırmak için zahiren "*ahlaksızlık kötüdür*" der.

"Netice-i muzırrayı gösterir. Halbuki sefahete öyle müşevvikane bir tasviri yapar ki, ağız suyu akıtır, akıl hâkim kalamaz."

Zararlı neticeleri gösteriyor ama batılı ve ahlaksızlığı öyle bir tasvir ediyor ki, ağız suyu akıtıyor, akıllar o çirkinliğe müptela oluyor. "Tamir ediyorum" derken bozuyor, yıkıyor, dağıtıyor.

"İştihayı kabartır, hevesi tehyiç eder, his daha söz dinlemez. Kur'ân'daki edepse hevâyı karıştırmaz."

Batının edebî eserlerine dikkatle bakıldığında, haram ve ahlaksızlığa iştah açtığı, hevesi teşvik ettiği, hissiyatları kamçıladığı görülür. Güya insanlara doğru yolu gösteriyor.

1) bk. [Sözler, Lemeat](#).